

Hollender

Foto: Annica Jönsson

Tegningen – er meget gammel

Denne karakteristiske tegningen på en kanin, er «bevist å være av svært gammel årgang» og tegningen sies å være den eldste kjente tegning som vi har på kaniner. På hollandske malerier fra 1500-tallet er det funnet kaniner med tydelig anlegg for hollendertegning. Andre beretninger oppgir et kunstverk fra 1401 der kaniner har tegning som kan minne om hollender og 1660 på et maleri av den dyktige botaniske kunstner, Jan van Kessel, med kanin i hollendertegning, tittel: Tapis de fleurs, avec lapin hollandais, tortue et oiseau.

Vi må også nevne *mutasjon* og her er det altså i anlegget for tegning som gir grunnlaget for en hollendertegning. Men selv om de gamle malerier forteller at denne mutasjon kanskje fant sted for flere hundre år tilbake, kan vi ikke si det samme når en skal knytte hollendertegning opp mot en rase. Vi må et stykke ut på 1800-

tallet før vi finner noe om Hollender som rase. En kanin med tegninger som lignet Hollender gikk under navnet Brabacon i den nederlandske provins Brabant (ligger i Belgia). Men fra 1815-1830 var Holland og Belgia samlet i kongeriket Nederlandene. På denne tid kjøpte engelskmenn mange kaniner av rasen Brabacon og de ga den navnet Dutch Rabbit, altså Hol-

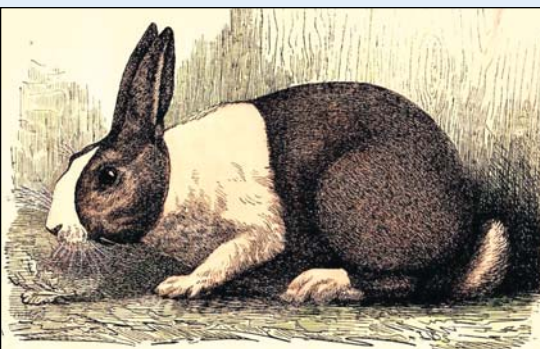
Utsnitt av maleri til kjente, Jan van Kessel fra Antwerpen (f1626-d1679)

Stilig herre fra Gaute Jåtun

Foto: Pierre Eriksson

landsk Kanin, for kaninen kom jo fra et land med hollandsk konge. Hos nevnte Brabacon, var det hvitt på labbene, og på forpartiet kun en smal hvit ring rundt halsen, og med et hvitt bles på hodet. Historien forteller om engelske oppdrettere som fikk disse tegnede kaniner fra Holland i 1864. I første rekke ble importene foretatt grunnet denne kanin hadde

**Fransk tegning med tittel:
Le Lapin Hollandais**

ry på seg for å være svært produktiv, var hurtigvoksende - og kjøtt med utmerket kvalitet. Oppdrettere startet i tillegg da med avlsarbeid med fokus på tegningen. Senere ble de hvite partier større og etter hvert fremsto Hollender med tegningen som nå er idealet, men dette var en utvikling som gikk meget langsomt.

Fra engelske oppdrettere ble de hollendertegnede kaniner eksportert til mange land. I flere lands Kaninstandard og fagbøker, også i engelske, oppgis at rasen er fra Belgia og Holland. Men i de fleste er det enighet om at engelske oppdrettere har æren for å ha fremavlet tegningen og har gitt en beskrivelse til den hollender-tegning, slik som tegningen er i dag.

På utstilling for første gang i 1891?

Ut fra historien ser det ut for Hollender kom til Tyskland i 1882 og ble utstilt første gang i 1891 i Chemnitz. Det som er helt sikkert, er at 6. januar 1898 dannet tyske Hollenderoppdrettere spesialklubb. Til Sveits kommer rasen i 1895, og omkring samtidig også til Holland og Belgia. Den interessante og vakre tegningen vinner fort popularitet og Hollender kommer etter hvert med i flere lands kaninstandard. Dem som oppgir opprinnelsesland er det litt sprik: Holland er lojale og oppgir England, mens England igjen sier Belgia. Sveits oppgir Holland. Frankrike tar rasen inn i sin standard i 1919 og sier opprinnelsesdyra er fra Brabant i Flandern i Holland, men det var engelske sportsavlere som fra 1864 startet å arbeide med det tegningsmønster som vi nå kjenner. Dermed kan vi sette følgende historisk sluttkonklusjon: Holland/Belgia hadde og eksporterte grunnstammen, men ikke for tegningens skyld, men fordi den var en god kjøttprodusent, og hvor de i England

avlet med en stabil kanin til «matauke» og hvor andre igjen fattet interesse for dens særegne og iøyenfallende tegning, for så å spre dem rundt i Europa.

Når tid Hollender kom til norden er noe usikkert, men rasen er å finne i Standarden utgitt i 1917. Poengskalaen viser der: 3 av punktene var avsatt til tegningene (hode, kropp og ben) med 3 x 20 poeng. Men, gamle skalaer får så være - og ser heller framover - og tar med EU-skalaen:

1. Type og Kroppsform	20 p
2. Vekt	10 p
3. Pels	20 p
4. Hodets tegning	15 p
5. Kroppens tegning	15 p
6. Farge	15 p
7. Kondisjonstilstand	5 p

Hollenderanlegget

I TKs serie: *Arvelighet og sportsavl*, var det i nr 2-2014 litt om hollenderanlegget. Den tyske arvelighetsforsker, professor

Hans Nachtsheim, har gitt hollenderanlegget bokstaven **S**, men da det som oftest opptrer i en rekke, benevnes det **s's's's**. Jo flere hollenderanlegg, jo mer hvitt blir det på kaninen. Dermed kan ses kaniner med hollenderanlegg som går fra nesten ensfargede, f.eks. kun med hvitt bliss, og til nesten hvite, f.eks. med farge rundt øyne, som da er en Hotot. Men disse to nevnte eksempler er ytterpunkter. I de fleste hollenderkull er det sjeldent det forekommer så store sprik. Størsteparten har tilnærmet en hollendertegning, men idealtegningen kan ikke renavles, det vil spalte ut med noen som ikke har riktig tegning. Men dette er også spenningen for avlere av rasen - når et nytt kull blir født - hvor mange i kullet er det som har fått tegning som ligger omkring idealet?

Tegningene: Sett fra siden skal hodets tegning ha en oval form (som ett egg). Ørene er farget i hele sin lengde. Sett for-

Tegning på hodet er ujevn, kroppens går for langt frem og baklabb må ha noe mer hvitt

Tegningene hos denne er bra, det er ikke mye å pirke på - litt på labb kanskje?

En meget pen samling av ungdyr fra Caroline Liljeberg og Pierre Eriksson

fra «deles de to egg» av blisset; den hvite grunnfarge som har form som en kjegle. Tegningsfargene skal gå jevnt og regelmessig, pent avgrenset mot den hvite grunnfarge.

Kroppens tegning - starter på midten av kroppen og omfatter hele bakkroppen. Tegningen fortsetter i en jevn avgrenset ring rundt hele kroppen (unntatt for de tegningsfarger som har hvit buk).

Tegningen på baklabbene omfatter bakre

del og starter midt i mellom klørene og haseleddet, og går i en jevn ring rundt labbene, og begynner på samme sted på begge labber. Halen er farget.

Tegningens farge: Hollender kan utstilles i alle pelsfarger som er beskrevet i Nordisk Kaninstandard, samt i kombinasjon med Japanertegning, som på bildet her:

Gullik Klepaker: 35 år med Hollender «Årene går» - og når jeg teller opp så har Hollender nå vært i min stall i 35 år . . . Det hele startet med at jeg fikk ei hu fra en ivrig hollenderoppdretter i min forening, Per Kristian Amundrød. Jeg hadde da vært uten kaniner noen år, men alltid var jeg fascinert av denne tegningsrasen, Hollender. - Faktisk kan jeg på enkelte

LUU/NM-2015 i Autronica- hallen i Trondheim. Gullik tar en flott 7.-plass: 285,5p

linjer spore tilbake til opphavshunnen. Hver sesong avler jeg på 12 til 15 hunner og hver hu har to kull på våren, og jeg bruker 2-3 hanner årlig (det er å bemerke at alle avlsdyrene er sorte). Og mange unger blir født hos meg, og har da ca 24 kull og kanskje 150 hollenderunger, men som flere vet når en driver med en tegningsrase, så blir det en hard utvelgelse. Mange unger føres også opp til slakt. Hollenderhunnene er spesielt gode og meget flinke mødre og som også fostrer opp unger fra andre raser vi har.

I avlen satser jeg i første hånd på fulltegnede avlsdyr. Jeg mener og tror det blir flere tegnede unger ved å bruke så godt tegnede avlsdyr som mulig. Ved å bruke fulltegnede, kommer det flere tegnede i hvert kull. Jeg blander heller aldri farger og avler kun i den sortet variant. - For tiden prioriterer jeg i tillegg til tegningene, dyr uten hvite hår, god kroppsform, samt også å forbedre presentasjonen.

Jeg fører med pellets, godt høy og vann. Pellets som brukes er standard hestefôr. Kunne brukt kaninpellets, men med et stort antall dyr i stallen, blir kaninpellets for kostbar. Har føret med hestepellets et par år nå, og når dyra liker det, og vok-

ser bra, så fortsetter vi med hestepellets. Når det gjelder utstilling, så er det alltid gøy å delta. Mitt beste resultat og høydepunkt i avlskarrieren med Hollender var LU i Trondheim i 1996. Da fikk jeg en stamme i 286p og det viste seg å holde til 1.-plass. - LUU-2015 gikk også bra, fikk 285,5 som holdt til 7.-plass. Rasepokalen er vunnet til odel og eie 3 ganger. Ingen raser tiltaler meg så meget som de tegnede dyr, og fascinasjonen ved å kikke ned i et hollenderkull, første gang etter de er født, er rett og slett magisk.

Til slutt må jeg legge til: Hollender har et flott gemytt, er trivelige å medgjørilige og som tidligere nevnt - er de gode mødre. Dette er definitivt «*min*» rase. *Mvh G. K.*

Jørgen Larsen: Hollender i over 50 år

I forrige TK var det reportasje og bilder fra dansk LU og som dere så var ett foto av en Hollender som var «dobbel-tegnet», altså den var i varianten Japaner og fikk en poengsum som en drømmer om: 96! Eier og oppdretter; Jørgen Larsen, er ikke akkurat nybegynner. Han startet opp med rasekaniner i 1958 og med Hollender fra 1965. Når det først skulle være vanskelig så hvorfor ikke ta utfordringen å forsøke den i japanertegning. Det gikk flere år med bedømmelser på 88 - 90p, og det var jo «normalen». Kropps-tegningen var utfordringen, da den gikk for langt fram mot framlabbene. - Men for meg er det den ideelle rase, sier Jørgen - og nevner følgende grunner:

- Hollender - den ideelle utfordring til en faglig innsats - langt mer spennende enn å se på mord, biljakter og annet på TV'n.
- Er robust og honorerer alminnelig god pasning med en god sunnhetstilstand
- Er lett å avle med, blir lett drektig, får en god kullstørrelse og har noen unike morsegenskaper
- Temperamentet gjør den velegnet som kjølekanin og fremragende i kaninhopp
- Ungdyrene kan slaktes i en tidlig alder
- Tegningen er en fryd for øyet, nesten uansett hvilken farge den har.

I 1988 flyttet jeg til Horsens, hvor jeg fikk god plass og fikk anledning til å ha fra 250 og noen ganger opp til 400 unger om året. Det gav betydelig fremgang og et par importerte fra Sveits i 1992 og 1993 var med på å forbedre kvaliteten. Fargefordelingen i hodetegning utmerket seg og begrepet «sjakkbrett-tegning» på kroppen kom til sin rett. Tegningen er et «lotteri-spill» - men håper der i fremtiden vil være oppdrettere som gledes over dens mange positive egenskaper, og som ikke har ambisjoner om å bli nr 1 på en LU *Mvb J.L.*

**skal du vite mer om
Jørgen Larsen, se:
www.mimrelund.dk**

**Bilder sier mer enn 1000 ord?
Vi pynter opp med danske**

**Caroline og Pierre:
Fantastiske opp-
drettere i flere raser!
www.kolartorpet.se**

Holländsk Kanin i Sverige

Svenske oppdrettere som er trofaste mot rasen finner vi mange av, og et par av de «eldre», Louise Printzlow og Maria Ottosson har jobbet med rasen over mange år. Maria har strevet med de japanertegnede siden 1996. Men Hollender er å se også i vilt- og jerngrå, blå, brun, madagaskar og selvsagt i svart. Svensk LU i 2011 var det dags for «Prisdomarnas Special» til Hol-

lender og det ble påmeldt 82 dyr i 7 varianter. Bildet over viser vinnerne, det var nok ikke så overraskende, men det som imponerer, er at dem stilte opp med kun 3 i Hollender og «tok priset»! Caroline og Pierre, som i år vant svensk LU med blå Dvergvedder, bor på en flott eiendom i Skebobruk, 9 mil nord for Stockholm, og deres stall, Kolartorpets Kaningård, avler fram år etter år toppdyr i flere raser.

Hollender er min favorittrase, sier Pierre, som fikk de første i 1997 fra Gullik – og: Rasen er veldig vakker kanin, spennende å avle med og man får veldig mye kanin. En Hollender sitter aldri i et hjørne av buret og «trykker seg av redsel» – de er alltid frempå og veldig trivelige.

**Pen unghann på
Kolartorpet**

Vår på Kolartorpet